

***Statenstuk* 2005-170**

Herziening Verordening vrijstelling grondgebruiker ex artikel 65 van de Flora- en Faunawet

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Milieu, Water en Groen op 10 januari 2005
- provinciale staten op 9 februari 2005
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door mevrouw I.J. Schotanus, telefoonnummer (0592) 36 56 55 en de heer

R.A.M. Kavsek, telefoonnummer (0592) 36 56 45

Portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Inleiding

De Verordening vrijstelling grondgebruiker vloeit voort uit artikel 65 van de Flora- en Faunawet (FFW). Artikel 65 van de FFW biedt de mogelijkheid om bij verordening te bepalen dat bepaalde diersoorten in heel Drenthe opzettelijk mogen worden verontrust of kunnen worden gedood ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. De verordening die tot 1 januari 2005 gold, bevat twee vrijstellingen.

- Een vrijstelling voor opzettelijke verontrusting. De grondgebruiker krijgt toestemming de haas, brandgans, grauwe gans, kolgans, rietgans, knobbelzwaan, meerkoet, smient, wilde eend, spreeuw, holenduif, ringmus, kauw, ekster, zwarte kraai en roek opzettelijk te verontrusten.
- Een vrijstelling voor doden. De grondgebruiker krijgt toestemming de zwarte kraai, roek en kauw te doden ter ondersteuning van andere verjaagmethoden.

De huidige provinciale Verordening vrijstelling grondgebruiker is op 1 januari 2005 vervallen en moet dus opnieuw worden vastgesteld. De nieuwe verordening wordt op drie punten gewijzigd.

1. Kraai en kauw worden geschrapt uit de verordening.

Het kabinet heeft op 31 maart 2004 besloten dat vanaf 1 april 2004 de zwarte kraai en de kauw op de landelijke vrijstellingslijst komen te staan. Door opname op deze landelijke lijst treedt dus de provinciale vrijstelling terug als het gaat om het opzettelijk verontrusten en/of doden van zwarte kraaien en kauwen. De ontwerpverordening is hierop aangepast.

2. Aanpassing verordening vooruitlopend op de toekomstige begrenzing van foerageergebieden.

De provincie Drenthe moet - op basis van gemaakte afspraken tussen het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit (LNV) - voor 1 juni 2005 foerageergebieden begrenzen voor de opvang van overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten. De begrenzing van de foerageergebieden zal plaatsvinden via een aparte procedure waarbij belanghebbenden uitgebreide inspraakmogelijkheden krijgen. Als in de toekomst foerageergebieden zijn aangewezen, moet er ook voor gezorgd worden dat in die gebieden de rust voor overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten niet verstoord wordt. Om die reden is in de ontwerpverordening opgenomen dat in foerageergebieden overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten niet meer opzettelijk mogen worden verontrust. Deze bepaling wordt in de praktijk pas van belang op het moment dat via de andere procedure de foerageergebieden zijn begrensd.

3. Periode waarin roeken rondom kolonies mogen worden gedood.

In de huidige verordening is geregeld dat geen roeken mogen worden gedood binnen een straal van 500 m rond de kolonie in de periode van 15 maart tot en met 30 november.

Het bestuur van het Faunafonds heeft advies uitgebracht over het voorontwerp van de verordening. Het bestuur kan instemmen met de verordening, maar geeft wel in overweging de verordening op één punt aan te passen. Het bestuur geeft in overweging het verbod te beperken tot 1 juni, omdat na die datum de jonge roeken zijn uitgevlogen en handhaving van dit verbod na 1 juni weinig zinvol meer is. Uit het broedvogelmonitoringsonderzoek van de vereniging Samenwerkende Organisaties voor Veld-ornithologisch Onderzoek in Nederland (*Sovon*) blijkt echter dat niet kan worden gesteld dat alle jonge roeken op 1 juni zijn uitgevlogen. Uit het advies van *Sovon* blijkt dan ook dat jonge roeken doorgaans nog in de periode van 1 juli tot zeker 15 juli op de nesten aanwezig kunnen zijn.

Naar aanleiding van het *Sovon*-advies is nader advies aan het Faunafonds gevraagd. In het nader advies dat mondeling is uitgebracht, geeft het Faunafonds aan dat de datum 1 juni een goede afweging is tussen het belang van het behoud van de soort enerzijds en het geven van goede mogelijkheden tot voorkoming van schade anderzijds.

Het Faunafonds heeft in de FFW uitdrukkelijk de rol van adviseur gekregen. Daarom hebben wij besloten op dit punt het advies van het Faunafonds over te nemen. Overigens zou de provincie bij het niet overnemen van het advies van het Faunafonds aangesproken worden op de tegemoetkomingen in de schade die als gevolg van het provinciaal beleid zouden ontstaan.

Advies

1. De herziene Verordening vrijstelling grondgebruiker vaststellen.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

De verordening wordt opnieuw vastgesteld en wordt vereenvoudigd als gevolg van wettelijke aanpassingen.

Argumenten

- 1.1. *Door het opnieuw vaststellen van de Verordening vrijstelling grondgebruiker wordt voorkomen dat begin 2005 een gat in de regelgeving ontstaat.*

De huidige verordening is op 1 januari 2005 afgelopen. Omdat een nieuwe verordening noodzakelijk is, moeten uw staten zo spoedig mogelijk de nieuwe verordening vaststellen. Doordat de verordening na 1 januari 2005 bekend wordt gemaakt, is de Tijdelijke referendumwet niet meer van toepassing (vervallen).

Aangezien de nieuwe verordening niet nadeliger is voor de betrokkenen (grondgebruikers), wordt terugwerkende kracht toegekend aan de verordening. Feitelijk betekent dit dat, na bekendmaking van de verordening, de verordening terugwerkt tot 1 januari 2005.

Niet vaststellen van de verordening zou een enorme werkdruk op de ontheffingverlening betekenen.

- 1.2. *In de verordening zijn de meest recente ontwikkelingen verwerkt.*

De verordening is aangepast aan de meest recente ontwikkelingen (zoals de landelijke vrijstelling voor het doden van zwarte kraaien en kauwen en de verplichte aanwijzing van foerageergebieden).

Uitvoering

Z.s.m. na 9 februari 2005 bekendmaking verordening

Financiën

Totale kosten

Onbekend

Externe kosten

Onbekend (tegemoetkoming in schade ten laste van het Faunafonds)

Monitoring en evaluatie

- Jaarverslag Productgroep Landelijk Gebied
- IPO-LNV-evaluatie

Extern betrokkenen

- Faunabeheereenheid Drenthe
- Faunafonds
- Sovon
- Staatsbosbeheer
- Grondgebruikers

Communicatie

- Provinciaal blad (na 9 februari 2005)
- Persberichten
- Infopagina op www.drenthe.nl

Bijlagen

1. Eerste schriftelijke advies Faunafonds
2. Advies Sovon inzake roeken

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 24 november 2004
Kenmerk: 48/5.6/2004011331

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
J.D. Nauta, secretaris

jh/it/coll.

Faunafonds

~~2004 00 7747~~

-1.854.1

LG

Provincie Drenthe
t.a.v. mevr. I.J. Schotanus
Postbus 122
9400 AV ASSEN

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		FF/2004.308	20 juni 2004
onderwerp	Advies concept verordening		

Geachte mevrouw Schotanus,

Medio juni 2004 is via de mail bij het secretariaat van het Faunafonds uw verzoek binnengekomen advies uit te brengen inzake het concept Herziening Verordening vrijstelling grondgebruiker ex artikel 65 Flora- en faunawet van de provincie Drenthe.

De aanpassing van de genoemde verordening is een gevolg van het Beleidskader faunabeheer. In het Beleidskader heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit afspraken gemaakt met vertegenwoordigers van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Natuurmonumenten (NM), De land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Staatsbosbeheer (SBB), de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV) en Vogelbescherming Nederland (VB) over o.a. het beheerbeleid voor overwinterende ganzen en smienten. Op het moment van inwerkingtreding van het ontwerpbesluit wordt het in de provincie Drenthe mogelijk overwinterende grauwe ganzen, kolganzen en smienten buiten de vastgestelde foerageergebieden te verjagen en ondersteunend aan verjaging met geweer te doden.

Bij het ontwerp besluit is een beleidsbrief gevoegd, waarin de provincie Drenthe de motivering geeft voor de aanwijzing van foerageergebieden en gebieden waar de ganzen en smienten verjaagd en gedood mogen worden.

Het bestuur van het Faunafonds meent dat met de herziening van de verordening in zijn algemeenheid een goede invulling wordt gegeven aan de in het beleidskader gemaakte afspraken. De door de provincie voorgestelde werkwijze ligt ook in lijn met de aanpak die de Minister heeft beschreven in zijn brief van 11

Faunafonds
Burg. de Raadsingel 59
Postadres: Postbus 888
3300 AW Dordrecht
Telefoon: 078-6395375
Fax: 078-6395377

februari 2004 aan het college van gedeputeerde Staten van de provincies.

De provincie Drenthe kan in totaal 625 ha aanwijzen voor de opvang van trekkende ganzen en eventueel smienten. De provincie kiest ervoor om gronden gelegen langs het Leekstermeer aan te wijzen voor de opvang van die ganzen. Om er aan bij te dragen dat dit beperkte aantal hectares zo optimaal mogelijk door ganzen wordt benut, wijst het bestuur u erop dat het beheer in de foerageergebieden zo ingericht dient te worden dat er kwalitatief hoogwaardig voedsel voor de ganzen beschikbaar is. Verder acht het bestuur het van belang dat bij de aanwijzing van foerageergebieden ook rekening wordt gehouden met de werkelijke schade die in achterliggende jaren is veroorzaakt door overwinterende ganzen en smienten. Uit de gegevens van het voormalige Jachtfonds en het Faunafonds blijkt dat met name op percelen in de postcodegebieden 931 en 982, die rond het Leekstermeer zijn gelegen, de meeste schade door trekkende ganzen wordt veroorzaakt. Hoewel geen kaart is bijgevoegd, waarop de percelen exact zijn aangegeven, lijkt het erop dat de keuze van de provincie voor deze gebieden een logische is.

Omdat de zwarte kraai en de kauw met ingang van 1 april 2004 op de landelijke lijst zijn geplaatst zijn deze in de voorgestelde herziening van de verordening terecht geschrapt. U handhaaft in uw provincie de mogelijkheid roeken ter ondersteuning van de verjaging te doden gedurende de periode van 15 maart tot en met 30 november, waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor percelen welke zijn gelegen binnen een straal van 500 meter van een roekenkolonie. Het bestuur geeft u in overweging dit verbod te beperken tot 1 juni, omdat na die datum de jonge roeken zijn uitgevlogen en handhaving van dit verbod na die datum weinig zinvol meer is. Voor het overige geeft de tekst van de herziening van de verordening het bestuur van het Faunafonds geen aanleiding meer tot het maken van opmerkingen.

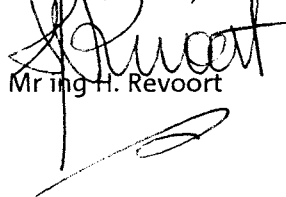
Het bestuur verwacht u hiermede ingelicht te hebben en zou te zijner tijd graag een afschrift ontvangen van de Verordening.

Hoogachtend,

HET BESTUUR VAN HET FAUNAFONDS,

Voor deze:

DE SECRETARIS,

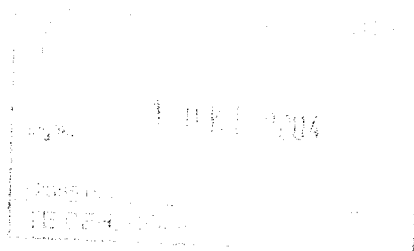

Mr. ing. H. Revoort

Aan Gedeputeerde Staten van Drenthe
t.a.v. I.J. Schotanus
Productgroep Landelijk gebied
Postbus 122
9400 AC Assen

Beek-Ubbergen, 29 september 2004

Betreft: Advies over ontwerpverordening Roek

Geachte mevrouw Schotanus,

Naar aanleiding van uw verzoek om advies over het uitvliegen van Roekenjongen hierbij mijn reactie op het advies van het Faunafonds. Hierna wordt ook ingegaan over de periode na het uitvliegen. Nagenoeg alle literatuurverwijzingen staan vermeld in Cramp 1994 en/of Glutz 1993, uitgezonderd van Dijk & van Os 1982 en Schoppers 2004. De laatste twee zijn naar ik aanneem in bezit van de provincie en de eerste twee stuur ik u per post toe.

Uitvliegen jongen

De eileg speelt zich in Nederland en de ons omringende landen af in de periode half maart tot eind april (diverse bronnen in: Cramp & Perrins 1994, Glutz von Blotzheim & Bauer 1993). In de tweede helft van april gaat het vooral om jonge vogels die later beginnen met broeden dan de oudere vogels en om vervolgletsel bij het mislukken van het eerste legsel. In Frankrijk, Noorwegen (resp. Gramet 1968 en Roskaft et al. 1983 in Glutz van Blotzheim) en Berlijn (Garling 1930) wordt eileg tot half mei gemeld en in Drenthe (van Dijk & van Os 1982) wordt melding gemaakt van bijbouwen van nesten tot in mei. Voor de duur van leggen eerste ei tot uitkomen eerste jongen staat 23 dagen (broeden 16-18 dagen) en de jongen zijn na 30-36 dagen vliegvlug. In totaal een periode van 53-59 dagen voordat de jongen uitvliegen. Bij een eileg van half maart tot eind april betekent dit dat tot 1 juli nog jongen op de nesten aanwezig kunnen zijn. Incidenteel, bij eileg tot half mei, houdt dit in dat de jongen pas half juli uitvliegen. Handhaving van het verbod tot 15 juli of nog beter 1 augustus is daarom de beste datum met het oog op het uitvliegen van de jongen.

Gebruik van kolonie na het uitvliegen

Na het uitvliegen worden de jongen nog c. 6 weken gevoerd door de ouders (Coombs 1978, Roskaft et al. 1983). In die periode wordt vaak nog geslapen in de kolonie op het nest of in bomen in de buurt van de kolonie. In het najaar en de winter wordt er gemeenschappelijk geslapen. De slaappleaatsen kunnen een broedkolonie zijn maar ook een andere locatie waar geen broedkolonie aanwezig is. Meerdere broedkolonies uit de directe omgeving maken gebruik van deze slaappleaatsen, vaak aangevuld met wintergasten en andere kraaiachtigen vooral Kauw (Cramp & Perrins 1994).

Tot slot

Verstoring of onrust in of de directe omgeving van een broedkolonie kan als gevolg hebben dat de kolonie of delen daarvan zich elders vestigen, vaak wel in de omgeving van de oude

kolonie. Dikwijls gebeurt dit op een plek waar de soort soms niet welkom of gewenst is zoals in de bebouwde kom. Door verjaging en verstoring was er in de afgelopen 20 jaar een versnippering van de kolonies en een afname in de gemiddelde koloniegrootte (Schoppers 2004). Hierdoor broedt een meer dan evenredig deel van de Nederlandse Roeken (28% van nesten en 39% van de kolonies, tegen 11% oppervlak bebouwde kom) in de bebouwde kom. Hierdoor moet men terughoudend omgaan met bejagen en verjaging van Roeken in of in de directe omgeving van broedkolonies. Hetzelfde geldt voor een gemeenschappelijke slaapplek, al dan niet in broedkolonie gesitueerd.

Gebruikte literatuur

- Coombs C.J.F. 1978. The Crows. London.
- Cramp S. & Perrins C.M. 1994. Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Oxford University Press, New York.
- van Dijk A.J. & van Os B.L.J. 1982. Vogels van Drenthe. Van Gorcum, Assen.
- Garling M. 1930. Einige beobachtungen uber das Verhalten und das Brutgeschäft der Saatkrahe (*Corvus frugilegus*) in der Mark Brandenburg. Beitr. Fortpflanz.biol. Vogel 6: 51-53.
- Glutz von Blotzheim U.N. & Bauer K.M. 1993. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 13/III. AULA-Verlag, Wiesbaden.
- Røskoft E., Aspmark Y. & Järvi T. 1983. Reproductive effort and breeding succes in relation to age by the Rook. Ornis. Scand. 14: 169-174.
- Schoppers J. 2004. Neergang en herstel van de Roek als broedvogel in Nederland in de 20e eeuw. Limosa 77: 11-24.
- Gramet Ph. 1968. Contribution a l'étude des comportements parentaux chez quelques Corvidés pendant la période de reproduction. These Univ. Rennes, Typoskript.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,

Jan Schoppers
SOVON Vogelonderzoek Nederland
Rijksstraatweg 178
6573 DG Beek-Ubbergen
024-6848127(w), 026-4955556(p)

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 24 november 2004, kenmerk 48/5.6/2004011331;

gelet op de artikelen 9, 10, 65, 66, 72, vijfde lid, 73 en 74 van de Flora- en Faunawet;

gelezen de op 2 juli 2002 door gedeputeerde staten vastgestelde beleidsregels ter uitvoering van de Flora- en Faunawet, in het bijzonder ter uitvoering van de artikelen 65 en 66 van deze wet;

gelezen de herziening van deze beleidsregels door gedeputeerde staten op 2 december 2003 ten aanzien van overwinterende grauwe ganzen, kolganzen en smienten ter uitvoering van het Beleidskader faunabeheer;

gelezen het advies van 20 juni 2004, kenmerk FF/2004.308, van het bestuur van het Faunafonds;

gelezen het advies van 29 september 2004 van Sovon Vogelonderzoek Nederland;

gehoord het nader mondeling advies van 15 november 2004 van het bestuur van het Faunafonds;

overwegende:

dat ingevolge artikel 65, vierde lid, van de Flora- en Faunawet bij provinciale verordening kan worden toegestaan dat de grondgebruiker, in afwijking van de artikelen 9 en 10, handelingen, bedoeld in die artikelen, verricht op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen, zulks onder de in artikel 65, vijfde lid, bedoelde voorwaarden;

dat de grondgebruiker ingevolge artikel 65, zesde lid, het hiervoor genoemde recht bij schriftelijke toestemming door anderen kan doen uitoefenen;

dat deze mogelijkheid, ingevolge artikel 66 van de Flora- en Faunawet, ook bestaat voor de gebruikers van opstallen, niet zijnde de grondgebruiker, voorzover het de door hem gebruikte opstallen en de daarbijbehorende erven betreft;

dat een aantal beschermde inheemse diersoorten in de provincie Drenthe veelvuldig belangrijke schade aan gewassen aanricht;

dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soorten en dat het daarom wenselijk is om voor het grondgebied van Drenthe soorten aan te wijzen waarvoor een algemene vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen, vastgelegd in de artikelen 9 en 10 van de Flora- en Faunawet;

BESLUITEN:

- I. tot vaststelling van de als bijlage bij dit besluit gevoegde Verordening vrijstelling grondgebruiker, inzake het toestaan van handelingen in afwijking van de artikelen 9 en 10 van de Flora- en Fauna-wet;
- II. dat dit besluit in werking treedt de dag na de dag waarop het is bekendgemaakt en terugwerkt tot 1 januari 2005.

Assen, 9 februari 2005

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jh/it/coll.

VERORDENING VRIJSTELLING GRONDGEBRUIKER

Artikel 1.

1. Het is de grondgebruiker toegestaan, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, beschermde inheemse diersoorten, zoals genoemd in bijlage 1 van deze verordening, in afwijking van artikel 10 van de Flora- en Faunawet, opzettelijk te verontrusten op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen.
2. Het opzettelijk verontrusten mag niet het onnodig lijden of de dood tot gevolg hebben van de beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in het eerste lid.
3. Het is de grondgebruiker *niet* toegestaan roeken (*Corvus frugilegus*) opzettelijk te verontrusten met behulp van akoestische afweermiddelen binnen een afstand van 500 m van een roekenkolonie.
4. In afwijking van het eerste lid is het de grondgebruiker *niet* toegestaan om overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten in de periode van 1 oktober tot 1 april opzettelijk te verontrusten binnen de begrensde foerageergebieden, zoals vastgelegd in het Gebiedsplan natuur- en landschapsdoelen in Drenthe.

Artikel 2.

1. Het is de grondgebruiker toegestaan, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, in afwijking van artikel 9 van de Flora- en Faunawet, roeken (*Corvus frugilegus*) te doden of met het oog daarop op te sporen op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen.
 2. Roeken mogen slechts worden gedood in de periode van 15 maart tot en met 30 november, van zonsopkomst tot zonsondergang, met behulp van het middel geweer ter ondersteuning van visuele verjaagmethoden. De grondgebruiker neemt hierbij de bepalingen in acht zoals vastgelegd in de artikelen 72, vijfde lid, 73 en 74 van de Flora- en Faunawet en het Besluit beheer en schadebestrijding dieren.
 3. Het is de grondgebruiker niet toegestaan roeken te doden binnen een afstand van 500 m van een roekenkolonie in de periode van 15 maart tot 1 juni.
 4. Het opzettelijk verontrusten of doden van beschermde inheemse diersoorten - waarvoor een landelijke vrijstelling geldt - binnen een straal van 500 m van een roekenkolonie, mag niet leiden tot verstoring van de desbetreffende kolonie.
-

Artikel 3.

1. Gedeputeerde staten kunnen, gehoord het Faunafonds, wijzigingen aanbrengen in bijlage 1 van deze verordening.
2. Beschermd inheemse diersoorten kunnen alleen aan bijlage 1 worden toegevoegd, als wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 65, vijfde lid, van de Flora- en Faunawet en als de desbetreffende diersoort voorkomt op bijlage 2 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren.

Artikel 4.

1. Deze verordening wordt aangehaald als de Verordening vrijstelling grondgebruiker.
 2. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking ervan en werkt terug tot 1 januari 2005.
-

**BIJLAGE 1 ALS BEDOELD IN ARTIKEL 1, EERSTE LID, VAN DE VERORDENING VRIJSTELLING
GRONDGEBRUIKER****Nederlandse naam**

Brandgans
Ekster
Grauwe gans
Haas
Holenduif
Knobbelzwaan
Kolgans
Meerkoet
Rietgans
Ringmus
Roek
Smient
Spreeuw
Wilde eend

Wetenschappelijke naam

Branta leucopsis
Pica pica
Anser anser
Lepus europaeus
Columba oenas
Cygnus olor
Anser albifrons
Fulica atra
Anser fabalis
Passer montanus
Corvus frugilegus
Anas penelope
Sturnus vulgaris
Anas platyrhynchos

TOELICHTING OP DE VERORDENING VRIJSTELLING GRONDGEBRUIKER**Algemeen**

Artikel 65 van de Flora- en Faunawet (hierna: de wet) geeft grondgebruikers de mogelijkheid om veelvuldig belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren, veroorzaakt door bepaalde beschermde inheemse diersoorten, te voorkomen. De wet maakt hierbij onderscheid in soorten die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten en die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. Deze soorten worden bij Algemene maatregel van bestuur aangewezen.

Met het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna: besluit) zijn de soorten aangewezen die in het gehele land en die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. Artikel 2 van het besluit geeft aan welke soorten in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten (de landelijke lijst) en artikel 3 van het besluit geeft de soorten aan die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten (de provinciale lijst).

Provinciale staten kunnen vervolgens op grond van artikel 65, vierde lid, en het besluit een provinciale verordening vaststellen waarin de grondgebruiker wordt toegestaan beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten of te doden ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Deze vrijstelling kan alleen worden gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De Verordening vrijstelling grondgebruiker (hierna: de verordening) is destijds op 18 september 2002 door provinciale staten vastgesteld. Hierin was bepaald dat een aantal diersoorten (waaronder overwinterende ganzen en smienten) in heel Drenthe opzettelijk mag worden verontrust ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Daarnaast mochten grondgebruikers zwarte kraaien, kauwen en roeken doden ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen (deze laatste vrijstelling geldt niet binnen een straal van 500 m van een roekenkolonie).

De verordening is om vier redenen herzien

In de eerste plaats is de Verordening vrijstelling grondgebruiker (zoals vastgesteld op 18 september 2002) op 1 januari 2005 komen te vervallen.

In de tweede plaats heeft het kabinet op 31 maart 2004 besloten dat vanaf 1 april 2004 de zwarte kraai en kauw op de landelijke vrijstellingslijst komen te staan. Deze vrijstelling houdt in dat de grondgebruiker beide diersoorten gedurende het gehele jaar op zijn gronden mag bestrijden om belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren te voorkomen.

De grondgebruiker kan ook een derde toestemming geven de dieren te bestrijden. Door de landelijke vrijstelling treedt de provinciale vrijstelling dus terug als het gaat om het opzettelijk verontrusten en/of doden van zwarte kraaien en kauwen.

In de derde plaats moet de provincie Drenthe - op basis van gemaakte afspraken met het Rijk - voor 1 juni 2005 foerageergebieden begrenzen voor de opvang van overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten. De begrenzing van de foerageergebieden zal plaatsvinden via een aparte procedure waarbij belanghebbenden uitgebreide inspraakmogelijkheden krijgen. Als in de toekomst foerageergebieden zijn aangewezen, moet er ook voor gezorgd worden dat in die gebieden de rust voor overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten niet verstoord wordt. Om die reden is in de verordening opgenomen dat in foerageergebieden overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten niet meer opzettelijk mogen worden verontrust. Deze bepaling wordt in de praktijk dus pas van belang op het moment dat via de andere procedure de foerageergebieden zijn begrensd. Buiten de aangewezen foerageergebieden zal de verordening van kracht blijven voor wat betreft het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen en smienten.

In de vierde plaats wordt de termijn waarbinnen roeken rondom de kolonie mogen worden gedood gewijzigd. In de huidige verordening is geregeld dat geen roeken mogen worden gedood binnen een straal van 500 m rond de kolonie in de periode van 15 maart tot en met 30 november.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 65, tiende lid van de wet is het Faunafonds in de gelegenheid gesteld over het ontwerp van dit besluit zijn oordeel te geven. Bij advies van 20 juni 2004 heeft het Faunafonds een positief advies uitgebracht over de ontwerpverordening. Het Faunafonds geeft in overweging de termijn waarbinnen roeken rondom de kolonie mogen worden gedood (artikel 2, derde lid) te beperken tot 1 juni, omdat na die datum de jonge roeken zijn uitgevlogen en handhaving van dit verbod na 1 juni weinig zinvol meer is.

Uit het broedvogelmonitoringsonderzoek van *Sovon* blijkt echter dat niet kan worden gesteld dat alle jonge roeken op 1 juni zijn uitgevlogen. Uit het advies van *Sovon* blijkt dan ook dat jonge roeken doorgaans nog in de periode 1 juli tot zeker 15 juli op de nesten aanwezig kunnen zijn.

Naar aanleiding van het *Sovon* advies is nader advies aan het Faunafonds gevraagd. In het nader advies dat mondeling is uitgebracht, geeft het Faunafonds aan dat de datum 1 juni een goede afweging is tussen het belang van het behoud van de soort enerzijds en het geven van goede mogelijkheden tot voorkoming van schade anderzijds.

Het Faunafonds heeft in de Flora- en Faunawet uitdrukkelijk de rol van adviseur gekregen. Daarom is het advies van het Faunafonds overgenomen. Overigens zou de provincie bij het niet overnemen van dit advies door het Faunafonds aangesproken worden op de tegemoetkomingen in de schade die als gevolg van het provinciaal beleid zouden ontstaan.

Artikelsgewijs

De in deze verordening toegestane handelingen mogen door de grondgebruiker worden verricht op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen. Bedoelde handelingen mogen uitsluitend worden verricht ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren. De grondgebruiker kan overigens de handelingen door derden laten verrichten. Daartoe dient de grondgebruiker schriftelijk toestemming te verlenen. Dit is bepaald in artikel 65, zesde lid, van de Flora- en Faunawet.

Thans is in artikel 1 van de verordening bepaald dat soorten die voorkomen op bijlage 1 van deze verordening opzettelijk mogen worden verontrust. De vrijstelling geldt niet ten aanzien van het opzettelijk verontrusten van roeken door middel van akoestische afweermiddelen binnen een afstand van 500 m van een roekenkolonie. Deze aanvullende voorwaarde is gesteld, omdat roekenkolonies sterk gevoelig voor verstoring zijn. Bovendien bestaat er een grote kans dat ongecoördineerde verstoring leidt tot vestiging van kolonies op ongewenste locaties.

Ook mogen overwinterende ganzen en smienten in de periode van 1 oktober tot 1 april niet opzettelijk worden verontrust in de foerageergebieden, zoals die door gedeputeerde staten zijn begrensd in het kader van het Gebiedsplan natuur- en landschapsdoelen in Drenthe.

In artikel 2 is bepaald dat roeken mogen worden gedood met behulp van het geweer ter voorkoming van schade aan gewassen. De roek is een algemene broedvogel in Drenthe. De roekennesten in de provincie worden elk jaar geteld. Het aantal roekennesten over de jaren heen schommelt rond de 10.000. Niettemin geven deze schommelingen vooralsnog geen reden dat de gunstige staat van instandhouding dermate negatief is c.q. wordt beïnvloed dat heroverweging van deze vrijstelling noodzakelijk is.

Mochten toekomstige tellingen van de roekennesten in Drenthe een sterk neergaande tendens gaan vertonen, dan zal de verordening ten aanzien van artikel 2 worden herzien.

In artikel 3 is vastgelegd dat gedeputeerde staten, gehoord het Faunafonds, wijzigingen kunnen aanbrengen in bijlage 1 van deze verordening. Concreet betekent dit het volgende. Als blijkt dat een bepaalde beschermde inheemse diersoort in Drenthe veelvuldig schade aanricht en de desbetreffende soort komt voor op bijlage 2 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, kunnen gedeputeerde staten besluiten de diersoort in bijlage 1 op te nemen. Grondgebruikers hebben dan de mogelijkheid - zonder daarvoor een ontheffing te hoeven aanvragen op grond van artikel 68 van de Flora- en Faunawet - deze dieren te verstoren, zodat belangrijke schade aan gewassen kan worden voorkomen.

Tijdelijke referendumwet

De Verordening vrijstelling grondgebruiker wordt na 1 januari 2005 bekendgemaakt. Omdat op 1 januari 2005 de Tijdelijke referendumwet komt te vervallen, is de verordening niet referendabel. Dit houdt in dat de verordening de dag na de bekendmaking in werking treedt.

it/coll.

G:\CTB\Reglem. en verord. (nieuw)\Verordening vrijstelling grondgebruiker.doc